

אֵלֹהֵי מוֹעֵדֵי ה'

הלכות למועדי ישראל
בתוספת סגולות והנהגות

ליל הסדר וחג הפסח

מאת הגאון רבי משה יוחאי רז שליט"א | רב ק"ק תפילה למשה' וראש כולל 'פלא יועץ' לוד

יום ראשון - י"ג בניסן

בדיקת חמץ

א. קודם הבדיקה טוב ליטול ידיו. ואז יברך "אשר קדשנו במצוותיו וצונו על ביעור חמץ". ונכון להקדים ולברך "שהחיינו" על פרי חדש או בגד חדש ולפטור את מצות הבדיקה.

בנחת

ב. הבדיקה תהא בנחת ובשימת לב מרובה, ואל יקוץ בטורח הבדיקה.

ביעור היצר

ג. כשבודק החמץ יכוין בדעתו שיזכה לפשפש בנגעי בתי הנפש ולבער היצר הרע מקרבו.

ביטול החמץ

ד. אחר הבדיקה יאמר נוסח הביטול: **פְּלֵחְמִירָא דְאִפְא בְּרִשׁוּתִי, דְּלֵא חֲזִיתָהּ וְדְלֵא בִיעֲרָתָהּ, לְבָטִיל וְלִהְיוּ כְעֵפְרָא דְאַרְעָא.** ונהגו לאמרו שלש פעמים, ובפעם שלישית טוב שיוסיף: **לְבָטִיל וְלִהְיוּ "הַפְּקָר" כְּעֵפְרָא דְאַרְעָא.** (ויש שנהגו לומר בנוסח שונה כמופיע במחזורים).

ה. אחר הביטול יאמר תפילה זו שתיקן מרן החיד"א: **יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּזְכְּנוּ לְפִשְׁפֹּשׁ בְּנִגְעֵי בֵּיתִי הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר נִוְאלְנוּ בְּעֵצַת הַיָּצֵר הָרָע, וְתִזְכְּנוּ לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ תְּסַיְעֵנוּ וְתַעֲזְרֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ, וְתַצִּילֵנוּ מִכָּל נִדְנוּד אֲסוּר וּבִפְרֹט מְאֹסוּר חֲמִיץ אֲפֵלוּ מִכָּל שֶׁהוּא, בְּשָׁנָה זוֹ וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.** (מובא בספח"ק פלא יועץ)

יום שני - י"ד בניסן

9:57 - סוף זמן אכילת חמץ

- משעה זו אסור לאכול חמץ.
- יש לנקות היטב את הפה משיירי החמץ, ולצחצח את השיניים במברשת ובמים. ובפרט אם יש נקבים בשיניים.

11:17 - סוף זמן שריפת חמץ

- יש לסיים את שריפת כל החמץ עד שעה זו.
- יש לפרוס את החמץ לחתיכות קטנות, כדי שתשלוט בו האש היטב, ויוציאו מהניילון או מהנייר כסף העוטפו.
- יחד עם החמץ שורפים את הלולב והערבות. ויש נוהגים לשרוף גם את הכף והנוצה ושיירי הנר שחיפשו בהם את החמץ.
- צריך לומר את נוסח הביטול "כל חמירא", עד שעה זו, כי מעתה מתחיל איסור חמץ.

נוסח ביטול החמץ

ו. אחר ששרוף החמץ יאמר נוסח הביטול: **פְּלֵחְמִירָא דְאִפְא בְּרִשׁוּתִי, דְּחִזִּיתָהּ וְדְלֵא חֲזִיתָהּ, דְּבִיעֲרָתָהּ וְדְלֵא בִיעֲרָתָהּ, לְבָטִיל וְלִהְיוּ כְעֵפְרָא דְאַרְעָא.** ונהגו לאמרו שלש פעמים, ובפעם שלישית טוב שיוסיף: **לְבָטִיל וְלִהְיוּ "הַפְּקָר" כְּעֵפְרָא דְאַרְעָא.**

ז. אחר הביטול יאמר תפילה זו שתיקן מרן החיד"א: **יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּרְחַם עָלֵינוּ וְתַצִּילֵנוּ מֵאֲסוּר חֲמִיץ אֲפֵלוּ מִכָּל שֶׁהוּא, לָנוּ וּלְכָל בְּנֵי בֵּיתֵנוּ וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּשָׁנָה זוֹ וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ. וְכִשֶּׁם שֶׁבְעָרְנוּ הַחֲמִיץ מִבֵּיתֵנוּ וְשִׂרְפָנוּהוּ, כֵּךָ תִּזְכְּנוּ לְבַעַר הַיָּצֵר הָרָע מִקִּרְבָּנוּ תָּמִיד כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ. וְתִזְכְּנוּ לְדַבֵּק בַּיָּצֵר הַטּוֹב וּבְתוֹרָתְךָ וּבְרִאשֹׁתֶיךָ וְאַהֲבָתְךָ תָּמִיד אֲנַחְנוּ וְזָרְעֵנוּ וְזָרַע יִרְעֵנוּ אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.** (מובא בספח"ק פלא יועץ)

זהירות מחמץ

ח. קבלה בידינו מרבנו האר"י ז"ל שהזהיר מאד באיסור חמץ, והמחמיר על עצמו בחומרות יתירות, מובטח לו שלא יחטא כל השנה.

תזכורות לערב פסח

ט. מומלץ לשקול את המרור מערב פסח להכין שיעור כזית (27 גרם). והמשתמשים בעלי חסה יזהרו לבדוקם היטב מתולעים (והטוב לקנות רק חסלט, למרות שמשלם יותר!). ויניחום בשקיות סגורות במקרר שלא יכמושו.

י. טוב לנוח בערב פסח כדי שיוכלו להיות ניעורים בלילה לספר ביציאת מצרים. ובפרט יש להשגיח בזה על הקטנים, כדי שיזכה לקיים בהם מצות 'והגדת לבנך'.

יא. יש לזכור לצלות את ה"זרוע" לקערת ליל הסדר (אפשר גם ב"גרייל" בתנור), וכן לבשל את ה"ביצה", ולהכין "מי מלח" (או מי לימון שהרוב מים) לטיבול הכרפס.

יב. מומלץ לערוך את השלחן וכסאות ההסיבה מערב החג, בכדי שלא יצטרכו להתעכב בליל התקדש החג.

יג. מצוה לטבול במקוה טהרה בערב החג.

יד. כדאי להקדים תפלת מנחה ביום זה, כדי שלא יפסיד את זמן המנחה, וגם בכדי שיוכל לקרוא סדר קרבן הפסח בזמנו.

טו. סגולה גדולה לקרוא "סדר קרבן פסח" המסודר במחזורים, לאחר תפילת המנחה, כיון שאז היה זמן שחיתתו.

טז. דבר בעתו מה טוב לעסוק בעת הזאת בלימוד "אגרת הקודש לרבי שמשון מאוסטרופולי", העוסקת בסודות עשרת המכות. וכן יקרא "סדר מ"ב מסעות", ויש בזה סגולות גדולות ועצומות.

יז. בהדלקת נרות מברכים 'אשר קדשנו במצוותיו וצונו להדליק נר של יום טוב'. ולבנות ספרד נכון שלא לברך "שהחיינו" בהדלקה.

תפילת ערבית של ליל פסח

יח. יתפלל תפילת ערבית של ליל פסח בנחת ובשמחה כמונה מרגליות, כי מעלת תפילת ערבית הזאת גדולה מכל תפילות השנה, ובכוחה להעלות כל התפילות שנפסלו כל השנה בחסרון כוונה וכדומה. יט. אחר העמידה קוראים את ההלל בשמחה, וגם הנשים חייבות בקריאת ההלל בליל הסדר בברכה.

ארבע כוסות

כד. רבותינו תקנו לשתות ארבע כוסות בליל הסדר, כנגד ארבע לשונות של גאולה. וגם הנשים חייבות בזה. וטוב לחנך גם את הקטנים.

סוג היין

כה. מצוה לשתות ארבע כוסות ביין אדום דוקא. ואם היין הלבן משובח יותר יקח יין לבן, וטוב להוסיף לו מעט יין אדום. כדי שיהא בצבע המובחר.

כו. מי שקשה לו לשתות יין, יכול לצאת ידי חובת ארבע כוסות בשתיית מיץ ענבים.

סגולות

כז. ובזכות התאמצות האדם בשתיית הכוסות ובאכילת המצה, יצטרך לאכילת ושתית תרופות.

כמות השתיה

כח. לכתחילה יש לשתות רביעית, שהוא 81 סמ"ק, [ובפרט בכוס הראשונה והרביעית], ואם שתה רוב רביעית (42 סמ"ק ומעלה) יצא ידי חובה.

כט. יש לשתות את כל הכמות הזו בפעם אחת. והפסקה קצרה אינה הפסקה.

במהלך כל הסדר כדאי להיות צמודים להגדה מסודרת, כי שם מבואר כיצד יש לנהוג בהגבהת הכוס, ובכיסוי המצות, ובנוסחאות, וביתר הדברים הנצרכים למהלך השוטף של עריכת הסדר.

ליל הסדר

מצות הסיבה

כ. רבותינו תקנו לקיים את מצוות הלילה בהסיבה, כדי להראות דרך חירות כאילו הוא יצא ממצרים. והחשוב הוא בין לאנשים ובין לנשים.

צורת ההסיבה

כא. יש להכין מקום ההסיבה כדת, ואין די בהטיית הראש לבדו, אלא צריך שגם הגוף יהא מוטת לצד שמאל (ולא לאחורה), בזוית של כארבעים וחמש מעלות. וגם צריך להזהר להסב על כרית וכדומה ולא באויר.

מתי מסיבים?

כב. חיוב ההסיבה הוא בשתיית ארבע כוסות ובאכילת המצה, הכורך, והאפיקומן. ויש מהדרים להסב כל הסעודה.

סדר הקערה

כג. לוקחים שלש מצות (שמורה) "עבודת יד", ומסדרים אותם בקערה עם מרור וכרפס וזרוע וביצה, חרוסת וחזרת. כפי הסדר המצוייר כאן. [מרור - חסה שלימה, חזרת - עלי חסה פרודים].

סדר ליל הסדר

קדש

זמן הקידוש

ל. לכתחילה אין לקדש עד צאת הכוכבים (השנה בשעה 19:16 בת"א). ויש להשתדל להקדים הקידוש כמה שאפשר, ובפרט אם יש ילדים קטנים, בכדי שלא ירדמו במהלך הסדר.

מהנהגות הקידוש

לא. לפי דעת רבנו האר"י יש לקדש מעומד. ויש שנהגו לקדש מיושב. לב. אם הדבר אפשרי טוב שאחד מן המסובים ימזוג כוסו של בעל הבית דרך חירות ושררה. וגם שאר המסובים ינהגו בזה, ולכן ימזוג כל אחד לזולתו דרך חירות.

לג. מצוה מן המובחר למלאות הכוס על כל גדותיו, ובפרט בכוס הקידוש וברכת המזון.

לד. טוב להטיף שלש טיפות מים בכל כוס מארבע כוסות.

ברכות הקידוש

לה. מברכים בקידוש שלש ברכות: 1. הגפן. 2. אשר בחר בנו מכל עם. 3. שהחיינו. [וכדאי לקדש מתוך ההגדה].

לו. בברכת 'שהחיינו' שבקידוש יכוונו גם על עצם היום, ועל מצוות מצה ומרור וסיפור יציאת מצרים.

לז. מי שרעב וקשה עליו לערוך את הסדר כך, יכול לאכול אחרי הקידוש אכילה קלה (פירות וירקות, ביצה וכדומה), רק לא ימלא כריסו.

ורחץ

לט. האוכל דבר שטבולו במשקה צריך ליטול ידיו, ועל כן קודם אכילת הכרפס יש ליטול הידים כהלכה, בלא ברכה. מ. טוב שלא לדבר בין הנטילה לאכילת הכרפס.

כרפס

מא. לוקחים חתיכת כרפס (נקיה מתולעים) ומטבילים אותה במים עם מלח, או בחומץ, או במיץ לימון המעורב במים ויהיה הרוב מים. [ומי שאין לו כרפס יוכל לקחת שאר ירקות לצורך טיבול זה].

מב. הטעם לאכילת הכרפס הוא בכדי להתמיה את התינוקות שיראו שינוי וישאלו מה נשתנה.

כמות האכילה

מג. יש להזהר לאכול חתיכה פחותה משיעור כזית (27 גרם). ועדיף לקחת רק כעשר גרם).

ברכה ראשונה

מד. קודם אכילת הכרפס מברכים 'בורא פרי האדמה', ויש לכוין בברכה זו לפטור גם את ברכת האדמה של המרור.

הסיבה

מה. אין צורך להסב בכרפס, והרוצה להסב רשאי.

יהץ

מו. יקח את המצה האמצעית מתוך שלושת המצות שמונחים לפניו בקערה, ויחצה אותה לשני חלקים. את החלק הקטן יחזיר למקומו בין שתי המצות, ואת החלק הגדול יעטוף במפה וישמור לאכילת האפיקומן.

מז. על פי הסוד יש לחלק את המצה בצורת האותיות דל"ת וא"ו. ויצניע לאפיקומן את החתיכה הגדולה שצורתה כוא"ו, ואת החתיכה בצורת דל"ת יניח בין המצות שבקערה.

מח. ישים לב בשעה שחותך, שישאר שיעור כזית (27 גרם) גם בחתיכה הקטנה.

תשובה

מט. בשבירת המצות יהרהר בתשובה, ויכוין לשבור היצר הרע אשר בקרבו המסיתו לגאווה וכעס, כי הם החמץ והשאור שבעיסה.

מגיד

נ. קריאת ההגדה היא מעיקרי המצוות בלילה זו, כי יש מצות עשה מן התורה לספר ביציאת מצרים בליל הסדר.

נא. ועל כן, יקרא את ההגדה בשמחה רבה ובהתעוררות גדולה, בקול רם, בשפה ברורה ובנעימה, ויש בזה שמחה לפני ה' יתברך.

נב. אמרו בזוהר הקדוש כי בעת קריאת ההגדה באים מלאכי השרת לשמוע סיפור יציאת מצרים, וחוזרים ומספרים לפני הקדוש ברוך הוא מה ששמעו בבתי ישראל. ועל כן חרדה ילבש ויכין לבבו בתשובה שלימה. (וכדאי לקרוא את לשונו כנדפס בהגדות).

נג. טוב שלא לדבר דברים בטלים בשעת קריאת ההגדה.

המחוייבים בהגדה

נד. גם הנשים חייבות בסיפור יציאת מצרים, ולכן ישבו על מקומן וישתתפו בקריאת ההגדה.

נה. מצות עשה לספר לילדים את סיפור יציאת מצרים ועשרת המכות, כמו שנאמר 'הגדת לבנך', ולכן יש להרחיב בסיפור הדברים ולהמחישם כפי הבנת שכלם. ויש להתכונן לזה עוד קודם החג.

סגולות

נו. סגולות רבות נאמרו על קריאת ההגדה, גם זוכה על ידה לכפרת עוונות, ולתיקון פגם הברית, וזוכה שיפתח לבו לתלמוד תורה.

רחצה

נז. נוטלים ידים כהלכה, ובנטילה זו מברכים 'על נטילת ידים'.

מוציא מצה

כונה

נח. מצוות צריכות כונה, ולכן יש לכוין לפני האכילה: "הריני מקיים מצות עשה של אכילת מצה בליל פסח".

נט. יאחזו את שלושת המצות שבקערה ויברך "המוציא לחם מן הארץ", ואחר כך ישמוט המצה התחתונה ויברך "אשר קדשנו במצוותיו וצונו על אכילת מצה".

הסיבה

ס. יש להזהר לאכול את המצה בהסיבה, ואם לא היסב צריך לחזור ולאכול. וגם הנשים חייבות להסב. [ובדיעבד אשה שלא היסיבה יצאה ידי חובתה].

מצה לבד

סא. את חתיכת הכזית של המצוה יאכל לבדה, ולא יטבלנה בסלט וכדומה. ואולם אם טיבל יצא ידי חובתו.

כמות האכילה

סב. יש לאכול שתי כזיתות, אחת כנגד "מוציא" ואחת כנגד "מצה". וכל כזית שיעורה 27 גרם. וזקן או חולה יכול להקל ולאכול 18 גרם לכל כזית. (לפי הנפה: במצות קשות - 20 גרם, מכונה - 15. רכות - 38).

משך זמן האכילה

סג. ויאכל כל כזית בזמן "כדי אכילת פרס". (לכתחלה עדיף תוך ארבע דקות, ולפחות תוך שבע דקות וחצי). אולם לא יאכלנו בבהלה אלא בנחת ובישוב הדעת.

דיבורים

סד. לכתחלה לא ידברו עד אחר אכילת הכורך. ולכל הפחות עד שיאכל כזית מהמצה, ומי שדיבר אין צריך לחזור ולאכול.

סגולות

סה. דברי שבח והבטחות נאמרו על הזהיר במצות מצה. ובכללם: שהמקיימה כהלכתה נעשה שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית. ונשמר גופו מיצר הרע. וזוכה להיות גופו קודש ונשמתו קודש. והעושה מצוה זו כתקנה יש לו תועלת גדולה לנפשו, וזוכה לענוה ולאחדות.

מרור

איזה מרור לקחת?

סו. מצוה מן המובחר לקחת "עלי חסה" לקיום מצות מרור, וכן מנהג הספרדים וכמה מקהילות האשכנזים. ויש נוהגים לקחת תמכא (חריין).

סז. יש להזהר לקחת עלי חסה הנקיים מתולעים, שלא יצא שכרו בהפסדו.

כמות האכילה

סח. יש לאכול מן המרור שיעור כזית, שהוא 27 גרם. סט. מטבילים את המרור בתוך החרוסת. אך לא ישנהו בתוכו שלא יבטל טעם מרירותו, ולכן צריך לנער החרוסת מעליו. ע. המרור נאכל בלא הסיבה.

סגולות

עא. כזית מרור שאוכלין בפסח, מסוגל לפרנסה. והנשאר מן המרור יש בו סגולה לאשה המקשה ללדת.

כורך

עב. בזמן שבית המקדש היה קיים נחלקו חכמי ישראל בצורת האכילות בליל פסח. ולדעת הלל הזקן יש מצוה לאכול ביחד את המצה והמרור וקרבת הפסח. וזכר למנהגו אנתנו אוכלים מצה ומרור כרוכים ביחד ללא ברכה.

עג. יקח את המצה השלישית מן הקערה ויכרוך אותה עם המרור ויטבלם בחרוסת, ויאכל בהסיבה. ואם יש מסובים רבים יקח "בעבורם" משאר מצות עבודת יד שיש לו בקופסא.

עד. קודם האכילה יאמר 'זכר למקדש בימינו יחודש כהלל וכו'" כנוסח הכתוב בהגדות.

שלחן עורך

עה. יערוך שלחנו כיד ה' הטובה עליו ויסעד לבו בשמחה.

אכילה כצרכו

עו. יתן דעתו שלא ימלא כריסו, כדי שלא יאכל אחר כך את האפיקומן באכילה גסה.

הלל

צב. ימזוג כוס רביעית, ויגמור עליו את הלל בנעימה, בקול רם ובהתלהבות.

צג. נהגו לפתוח הדלת באמירת 'שפוך חמתך', כדי לזכור שהוא ליל שמורים, ובזכות אמונה זו יבא משיח וישפוך חמתו על המכחשים בה'. צד. בסיום ההלל ישתו בהסיבה את הכוס הרביעית, ואחר כך יברכו ברכת מעין שלש "על הגפן".

צה. מנהג בני אשכנז לברך ברכת "בורא פרי הגפן" גם על הכוס הרביעית.

נרצה

תפלה לאחר הסדר

צו. אחר ההגדה יאמר תפלה שתקן מרן החיד"א זיע"א: יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, האל הגדול, הגבור והנורא, שיהיו חשוכים ורצויים לפניך כל מעשי המצות שעשינו בלילה הזה, ויעלו לפניך לרצון, ויאמרו תמיד יגדל ה'. ה' אלהי גדלת מאד, הוד והדר לבשת, גדול ה' ומהלל מאד, ולגדלתו אין חקר. אנא ה', תרוב גדלותי, ועתה יגדל נא פת ה', לרחם עלינו ולהושיענו. אז יאמרו בגוים, הגדיל ה' לעשות עם אלה. ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחיינתנו וקיימתנו, בן תחינו ותחננו, ותאסף גליותינו לחצרות קדשה, לשמור חקיך ולעשות רצונך פרצונה, ולעבדך בלבב שלם. על שאנחנו מודים לך, ברוך אל ההודאות. וצא נא לישע עמך לישע את משיחך, וכימי צאתנו מארץ מצרים הראנו נפלאות בגלות החל הזה. והבט לראות פני משיחך הקדוש במהרה בימינו. והיה ה' למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. אמן, כן יהי רצון.

הנהגות אחרי הסדר

שיר השירים

צז. אחר הסדר ישורר בקול נעים "שיר השירים". צח. הקורא 'שיר השירים' בליל הסדר, זוכה ורואה בשלחנו של משיח ואוכל נטיעה מגן עדן.

פיוטים

צט. נוהגים לשיר את הפיוטים הכתובים בהגדה, כגון 'חד גדיא' ו'אחד מי יודע' ושאר זמירות.

לימוד

ק. אחר גמר הסדר ישב ויעסוק ב'הלכות קרבן פסח' ברמב"ם, או ב'סיפור יציאת מצרים' אשר במדרשים ובזוהר הקדוש.

עד מתי לומדים?

קא. גם אם גברה עייפותו וכבר עבר חצות, מכל מקום ישב ויעסוק בסדר הלימוד הנזכר עד שתחטפנו השינה והנמנום, ואז ילך לישון. קב. אם יש חשש שמפני נידוד השינה כל הלילה יפגע בתפלתו בבוקר, לא ישאר ער, אלא ילמד מעט ושכב וערבה שנתו.

קריאת שמע שעל המטה

קג. מנהג הספרדים לקרוא "סדר קריאת שמע שעל המטה" בשלימות. ומנהג בני אשכנז לקרוא רק פרשת שמע, כי ליל שמורים הוא לכל בני ישראל.

יהי רצון שנזכה לבנין בית קדשנו ותפארתנו, ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים במהרה בימינו אמן.

סיפור יציאת מצרים

עז. בסעודה יוסיף לספר מענין יציאת מצרים בהרחבה, ובפרט אם מיהר בקריאת ההגדה כדי שלא יצטערו ברעבון.

אכילת ביצה

עח. יש נוהגים לאכול ביצה בסעודה, זכר לקרבן חגיגה, ואין לברך עליה "שהכל" בתוך הסעודה. וקודם האכילה יאמר: "זכר לקרבן חגיגה".

אכילת דג

עט. רבנו חיים פאלאג'י כתב שנכון לאכול דג בליל הסדר, ולומר 'יהי רצון שתזכנו לאכול מסעודה של לויתן'. והוסיף שנכון לאכול גם סילקא, להודות לה' שסילק אויבנו ושונאינו וכל מבקשי רעתינו.

מסכת פסחים

פ. יקראו על השלחן משניות מסכת פסחים, ודבר בעתו מה טוב. וגם אם אינו מבין די בקריאה לחוד.

צפון

פא. יקח כזית (27 גרם) מהמצה (שהצניע במפה) וזה "אפיקומן". וקודם האכילה יאמר 'זכר לקרבן פסח הנאכל על השבע'. ולכתחלה יש לאכול בהסיבה.

פב. יש מחמירים לאכול שני כזיתים, אחד זכר לפסח, ואחד זכר למצה הנאכלת עמו.

פג. אחרי אכילת האפיקומן אין לאכול שום מאכל (גם אחרי הסדר), ואין לשתות יין חוץ משני הכוסות הבאים. ומים מותר לשתות, ובמקום צורך יוכל לשתות גם תה וקפה עם מעט סוכר.

עד חצות

פד. לכתחלה יזהר לאכול את האפיקומן קודם חצות (00:37). ואמנם גם אם עבר חצות יאכל ויוצא ידי חובתו.

סגולות

פה. יקח חתיכה מהאפיקומן וישאנה בחיקו או יצניענה בביתו, והיא סגולה לכמה דברים.

ברך

פו. מוזגים כוס שלישי ומברכים עליו ברכת המזון. ובשעת הברכה יש לאחוז את הכוס ביד ימין. ואחר ברכת המזון יברכו "הגפן" ושתו בהסיבה.

פז. בברכת המזון עצמה ישב כדרכו, ולא יברך בהסיבה, אלא יברך מתוך כונת הלב.

בקול רם

פח. יברך ברכת המזון בקול רם, כי הקול מעורר את הכונה, וגם יהיה לו לעזר שלא ישכח לומר את תוספת 'יעלה ויבוא', וכן שלא יבוא לידי ספק.

יעלה ויבא

פט. יזהר מאד שלא לשכוח הזכרת 'יעלה ויבא'.

צ. אם שכח לומר יעלה ויבא וסיים הברכה של "ברוך... בונה ירושלים", אז יאמר 'ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר נתן ימים טובים לישראל לישון ולשמחה את יום חג המצות הזה, ברוך אתה ה' מקדש ישראל והזמנים'. ואם התחיל בברכה רביעית ימשיך 'אשר נתן', אך אם אמר תיבת 'לעד האל' חוזר לראש ברכת המזון.

צא. אחר ברכת המזון מברכים 'בורא פרי הגפן', ושותים את הכוס השלישית בהסיבה. ויפטור בברכה זו גם את הכוס הרביעית.

שביעי של פסח

שירת הים

ו. טוב לומר באשמורת 'שירת הים' בקול נעים בהתלהבות ובשמחה רבה. ומי שאינו יכול להשכים יעשה כן בחצות הלילה.
ז. וכיום פשט המנהג בהרבה מקומות לפתוח ההיכל ולקרוא בספר תורה (ללא ברכה) מתחילת פרשת בשלח, ואת שירת הים משוררים כולם כאחד בנעימה ובכונת הלב, ברוב עם הדרת מלך.

יום שני כ"א בניסן

סעודה שלישית

ח. הגאון מוילנא היה נוהג לאכול סעודה שלישית ביום טוב אחרון של פסח, מפני חביבות מצות אכילת מצה שזמנה הולך לו. וכך נהג גם הבעל שם טוב, משום שביום זה מאיר אורו של משיח.

יום שלישי כ"ב ניסן - איסרו חג

ט. ביום "איסרו חג" ישתדל לעשות סעודה נאה לכבוד היום. ויש לנהוג שמחה ביום זה.

יום ראשון - כ' בניסן

א. בערב שביעי של פסח יטבול במקוה טהרה לקבל הארת היום. **תפלת ערבית**
ב. יתפלל תפלת ערבית של שביעי של פסח בכונה יתירה, ובפרט בברכת 'אמת ואמונה' כשמזכיר קריעת ים סוף.

ליל שביעי של פסח

סדר הקידוש

ג. בליל שביעי של פסח מברכים שתי ברכות: 1. הגפן. 2. אשר בחר בנו מכל עם. ואין מברכים 'שהחינו'.

סיפור קריעת ים סוף

ד. בסעודת ליל שביעי של פסח, יספר על שלחנו סיפור קריעת ים סוף, וכל המרבה לספר הרי זה משובח.

לימוד הלילה

ה. יש נוהגים ללמוד בלילה הזו הסדר המתקוקן בספר "קריאת מועד", מענייני הגאולה ומשיח צדקנו. ואחר כך קוראים השירות הכתובות בתנ"ך.

הלכות יום טוב

בישול ואוכל נפש

א. אסור להדליק אש ביום טוב, כגון להדליק גפרור או מצית, ויש להעביר אש מאש שדולקת מלפני החג.
ב. אסור לכבות את הגז באופן הרגיל.
ג. אם יש צורך להנמיך את להבת הגז בכדי שלא ישרף האוכל, הדבר מותר, רק שלא יכבה לגמרי.

רחיצה ביום טוב

ד. מותר לרחוץ כל גופו במים חמים שהוחמו מערב יום טוב, או על ידי דוד-שמש, ודוקא במקלחת פרטית, אבל במרחץ ציבורי אסור לרחוץ במים חמים. ואולם מותר לטבול במים חמים.
ה. הרוחץ בהיתר, וכן הטובל במקוה טהרה, צריך לזוהר שלא יסחוט, כגון בשעת ניגוב ראשו או גופו, ולכן ינגב הראש בנחת שלא יסחוט השיער. וגם לא ישתמשו בספוג רחצה.

הנהגות חול המועד

מתוך ספר 'אלה מועדי ה' להגאון הרב אלעזר רו שליט"א

שתי מצות) והוא מכלל כבוד המועד, אולם אין זה חיוב מעיקר הדין.
ו. חייב אדם להיות "שמח וטוב לב" במועד. ולכך צריך להשמר בנפשו לבל יכעס, ובל ידאג, ובל יתעצב. ואל ישמע דברים השליליים, ורבנו אליהו מוילנא ע"ה אמר "שזו מצוה הקשה שבמצוות".

ז. אי לזאת, לו בכח יגבר איש לשכוח עוצבו ורוגזו וכל דבר המצער, ולשמח בכל יום שמחה חדשה. ויתעורר ויאמר בפה: "אי אפשר שלא לשמוח". (לשון רבינו אליעזר פאפו בספר הקדוש 'פלא יועץ' מערכת סוכה).

ח. יתחזק האדם וישתדל הרבה בענין היקר והחשוב ביותר בעולם! והוא: "לימוד התורה". ובפרט הללו שבמשך השנה אינם פנויים כל כך לתורה.

א. ימי חול המועד נקראים "מקראי קודש" ונשפע בהם על ישראל אור עליון וקדושה וטהרה. והמה ימים מוצלחים ומעולים.
ב. מגודל קדושתם אסור לבזותן בעשיית מלאכה שלא יהיו כימי החול, ואיסורו מן התורה. ויש אומרים שאיסורו מדברי סופרים.
ג. מאד יזהרו בכל בית שלא להקל במלאכות, הן בכיבוס הן בתיקונים שונים והן בקניה ומכירה. והאיש והאשה שוים בזה. (מלבד הדברים שהותרו על פי ההלכה, ונתבארו יפה בספר "אלה מועדי ה").

ד. מעיקר ההלכה אין חיוב לאכול פת בימי חול המועד ויכבדם באכילות חשובות. ולכך מי שאכל פת, ובברכת המזון שכח להזכיר "יעלה ויבא" אינו חוזר.

ה. יש מי שכתב לבצוע בחול המועד על "לחם משנה" (בפסח על

הידושי הגדה

ואפלו בלנו יודעים את התורה. יש לפרש, כי יתכן מי שהוא חכם בעיניו ויאמר, מה לי ולסיפורים, הלא נהרות התורה טובות מכל זה, אלך ואעסוק בברורי הלכות שונות ובפולפולים. לזה אמר 'אפילו כולנו יודעים את התורה' - היינו ללמוד תורה ולפלפל, מצוה בלילה הזאת לספר ביציאת מצרים. ואל תאמר, טוב, אספר מעט ודי בזה, לכן אמר 'כל המרבה לספר הרי זה משובח'. וצא ולמד מהתנאים רבי אליעזר ורבי יהושע וכו' דלהלן, שאף על פי שידעו תורה ופולפולים, בכל זאת עסקו בסיפור יציאת מצרים. ואמר, 'הרי זה משובח' - היינו כי הקב"ה בא עם כל פמלייה דיליה ושומע הסיפורים, כמו שכתוב בזוהר הקדוש, ומשתבח בזה, ולכן אמר הרי "זה" משובח - היינו שהקב"ה משבח ומשתבח בו. (מרוך ראש הישיבה הגאון הרב אלעזר רו שליט"א)

אלו עשר מכות שהביא הקדוש ברוך הוא על המצריים במצרים. מדוע הביא הקב"ה עשר מכות על פרעה ורק אחר כך גרם לו שישלח את בני ישראל מארץ מצרים, ומדוע לא הביא עליו הקב"ה מכה אחת גדולה והיה גורם לו שישלח את בני ישראל לאלתר?

ושמעתי ממו"ר רבנו עובדיה יוסף זצ"ל שביאר זאת על פי משל לאדם שהלך בדרך ומצא אלה זהובים, ואילו חבירו היה גם הוא מהלך בדרך ומצא מאה זהובים, ושוב הלך מעט ומצא עוד מאה זהובים, וכן הלאה עד שלבסוף נתקבץ בידו כסף הכל אלה זהובים כמו חבירו. והנה שניהם מצאו סך הכל אלה זהובים כל אחד. אבל בכל זאת יש הבדל גדול ביניהם, משום שהראשון אמנם מצא סכום גדול בבת אחת ושמח שמחה גדולה מאד, אבל היתה זו שמחה חד פעמית, ומאידך - חבירו אמנם בכל פעם שמח שמחה קטנה כי מצא סכום קטן, אבל בסופו של דבר שמח עשר פעמים, ובכל פעם ופעם שמצא נתמלא ליבו בשמחה מחדש. והנמשל, אם היה הקב"ה מביא מכה אחת חזקה על המצרים ומכניע אותם, הרי שהיתה אצל עם ישראל רק שמחה אחת, בראותם את אויביהם נכנעים לפניהם, אך עתה שלקו עשר מכות, מכה אחר מכה, שמחו ישראל כמה וכמה פעמים. בדרך אחרת תירץ מו"ר, כי הנה בביתו של האדם, אשתו מכינה לו את אשר הוא אוהב לאכול, אבל מכל מקום היא מכינה לו תבשיל מסוג אחד בכל פעם, אולם במסעדה מכינים תבשילים מסוגים שונים, משום שבאים לשם סועדים רבים וכל אחד ואחד אוהב תבשילים מסוג אחר. כך ישראל - כשם שפרצופיהם שונים, כך דעותיהם שונות, וכל אחד מושפע מדבר אחר, ורצה הקב"ה שכל ישראל יושפעו מהמכות שהביא על המצרים ויתחזקו באמונה, ועל כן בחר להביא עשר מכות מסוגים שונים, כדי שכל אחד יושפע כפי לכבו, כי האחד מתחזק ממכת דם, והשני מתחזק באמונה בראותו את מכת ערוב דוקא, וכן על זה הדרך.

פלא יועץ

מתורת רבנו אליעזר פאפו זע"א

קריאת ההגדה בליל פסח היא מצוה דאורייתא, דכתיב 'והגדת לבנך'. וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח. ועקר המצוה לספר לבניו ואשתו מעשי ה' בפירטי פרטות, ולהרבות להגיד שבו של מקום ועצם יכלתו והשגחתו פרטית וגדל אהבתו וחבתו והמלתו, וכמה מעלות טובות למקום עלינו, ושעל כן חובבה מטלת עלינו ליראה ולאהבה את השם ולעבדו עבודה שלמה, זה כל פרי ההגדה.

והפליגו בזוהר הקדוש בשבח המגיע למספר ביציאת מצרים וחדרי בההוא ספורא, כמה נחת-רוח עושה לפני אבינו שבשמים וגמולו ישלם לו. וראוי לתן לב להתעורר בשמחה לחשב מעמק, מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו שכל-כך אהבה וחבה יתרה נודעת לנו מאבינו רוענו מלך רם ונשא אשר לגדלתו אין חקר, ובמאי דקמן חבה יתרה נודעת לנו אשר קדשנו במצותיו, וצונו לספר בנסים שעשה עמנו וזכר עשה לנפלאותיו, וצונו לאכול מצה ומרור וכו', וכל דבר ודבר וכל דבור ודבור ובפרט השמחה שלנו עושה פרי למעלה ועושה נחת-רוח ליוצרנו, ובונה בשמים עליותיו על ידנו מה שאין יד שכלנו מנעת, רק אנחנו יודעים שמעשה ידנו כוננה עלינו והקדוש ברוך הוא קובע לנו שכר טוב על כל זה. ה"ש חך מתוק מזה, אשרינו מה טוב חלקנו, אי אפשר שלא לשמח.

וגם הנשים צריכות להתחזק ברב עז ותעצומות לעמוד על עמדתן לשמע כל קריאת ההגדה כתקונה ולקיים כל מצות הנוהגות בזאת הלילה כתקונן, כי גם הן חייבות בכל פאנשים, ולא תעמד באמצע קריאת ההגדה להכין המאכל, שעברה היא בידה, לכן תכין הכל מקדם ותהיינה אוניה קשובות לכל דברי ההגדה בחבה. (פלא יועץ ערך הגדה)

פסח הוא חג קדוש מאד, שאלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים, עדין אנו ובנינו משעבדים היינו גוי בקרב גוי, ולא נתנה לנו תורה ומצות ולא יזכר שם ישראל, והקדוש ברוך הוא הפליא חסדיו עם ישראל הפלא ופלא וחבה יתרה הראה להם, עד מקום שאין יד שכלנו מנעת, אחת מני אלה אלפי אלפים. וזהו הטעם שצונו יוצרנו בליל פסח להרבות לספר ביציאת מצרים, וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח. מלבד שיש סודות עליונים ובונה בשמים עליותיו, ומוסיף כח בפמליא של מעלה כמפרש בלשון זוהר הקדוש פרשת בא שהוא מלהיב את הלב וראוי לקרותו בליל פסח. עוד בה יש טעם לפי הפשט, כדי שירבה לקבע בלבו ובלב בני ביתו אהבת האל יתברך שמו ויראתו, כי זה כל האדם. וזהו עקר מצות הספור להגיד לבני ביתו בספור יציאת מצרים איך הראנו ה' אלהינו את כבודו ואת גדלו, ואהבתו והמלתו, ויכלתו והשגחתו, ושעל כן ראוי לנו לעבדו בלבב שלם ולשמור את כל מצותיו.

והנה בחג הקדוש הזה קדשנו השם יתברך במצותיו וצונו על אכילת מצה. והנוהר בו תועלתו גדולה, שכתבו משם האר"י שהנוהר בפסח מאסור חמץ וחושש לצאת ידי כל הדעות, ונוהר בתכלית ההירות, מבטח לו שלא יחטא כל השנה בלה, על זאת ראוי לזהר הרבה שאין שכר גדול מזה.

והינו דקרו לה 'מיכלא דאסותא' - שקובע בלב האמונה והיראה והאהבה, ואם יתן איש את כל הון ביתו באהבה, ראוי והגון. ואשריהם ישראל, ונשותיהם יותר מהם, נזהרים לבער החמץ בתכלית ההירות ומחמירין יותר ממה שצריך, תבוא עליהם ברפת טוב. אבל עקר ההירות צריך במה שנותן לתוך פיו, שלא יהא שום חשש חמוץ ותערבת חמץ ולצאת ידי כל הדעות.

ובליל התקדש החג הקדוש יאזר חיל לקיים מאמר רבותינו זכרונם לברכה: חייב אדם להראות בעצמו פאלו הוא יצא ממצרים. ועל ידי מחשבות טהורות תדירות יתלהב לבו באפן שיראה שאי אפשר שלא לשמח, ולפי התעוררותו ולפי מעשיו כך יהיה לו סיעתא דשמיא, והבא לטהר מסייעין אותו שישמח בעושי שמחה רבה, שמחה של מצוה פדת מה לעשות.

וכתבו המקבלים שלא אסור חמץ בלבד הוא חמור מאד בימי הפסח, אלא כל דבר פשע חמור מאד, ופוגם ועושה רשם בפסח יותר ויותר משאר ימות השנה, וצריך לזהר ולעמוד על המשמר יותר מכל ימות השנה. (פלא יועץ ערך פסח)

סגולות לפסח

סגולת האפיקומן

רבנו חיים פאלאג'י בספר חיים לראש (צפון סעיף ט) כתב: יקח דבר מועט לישא אצלו בחיקו, והוא סגולה להנצל מגזלנים ולהבריא הקליפות ממנו, כי תרגום של מסה ומריבה מצותא, או יניח בביתו במקום מוצנע. ובספר דרך ישרה (דף פג ע"ב) הביא סגולה להשקיט הים מזעפו שישליך לד' רוחות הספינה מכזית מצה של אפיקומן.

סגולה לערב פסח

במחזורים נדפסה "העתקה מכתבי הקודש של המקובל רבינו שמשון מאוסטרופוליא ז"ל הי"ד, סוד גדול ונורא". וכתוב שם שכל מי שמעיין הסוד הנפלא והנורא הזה על מכוננו, "ובפרט בערב פסח", מובטח לו שינצל באותה שנה מכל מכשול וממיתה משונה, ושום אדם לא ימשול בו, וכל אויביו יפלו תחתיו, והוא על במותימו ידרוך, ובכל אשר יפנה יצליח ובכל עסקיו ירויח, עד ביאת הגואל.

שיר השירים

במדרש אמרו: הקורא שיר השירים בזמנו זוכה ורואה בשלחנו של משיח, שנאמר (ישעיה כו, א) 'ביום ההוא יושר השיר הזה לה'. דבר אחר אוכל נטיעה מגן עדן. ואימתי הוא עתו? לילי פסחים. ע"כ. והבאתיו בספר שלחן זהב. ושמעתי מהגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א סגולה טובה מאד אחרי שיר השירים, למי שיש איזו בקשה שמעיקה עליו, שיתפלל ויבקש אז, וכמה נסים נעשו בדבר הזה.

זרפא ירפא

בספר אורחות יושר לרבי יצחק מולכו (פרק יא) כתב: ידחוק עצמו לשנות ארבע כוסות שלמים, ואכילת מצת מצוה, ואפיקומן שיעור כזית, אף שקשה עליו אכילתו, ידחוק את עצמו, ובזה לא יצטרך לאכול סמים ומשקין מרים לרפואת הגוף.

אחד מי יודע

בפיוט זה מתחילים באחד מי יודע, שנים מי יודע, וממשיכים עד שלשה עשר מי יודע.

פתיחת הלב

כתב בספר ויגד משה (סימן כא אות יג): ראיתי בשם המקובלים "שעל ידי שאילת 'מה נשתנה' גורמין פתיחת הלב לתורה", ועל כן נהגתי בביתי שכל המקובצים אצלי בליל הסדר כל אחד ואחד שואל מה נשתנה ומתפלל שיהיה לו לפתיחת הלב.

קריאת שירת הים בליל שביעי של פסח

בספר חמדת ימים (סדר שביעי של פסח פרק א) כתב: ונהגו חסידים הראשונים שלא לקרות פרשת בשלח והשירה כי אם באשמורת הבוקר בניגון מעומד כלפי מזרח עד 'כי אני ה' רופאך', וכן ראוי לנהוג.

ברכות טוב

בליל הסדר יעקב אבינו התברך מיצחק אבינו, ולכן ראוי לברך הבנים בלילה הזה, כי בפסח עונין על כל הבקשות וממלאין משאלות לב כל אחד לטובה, ומסוגל לברכת טוב. (ויגד משה)

מילוי משאלות

כשאומרים בהגדה "וכאן הבן שואל", מקובל שיכול האדם להוושע בכל משאלותיו, כי כולנו בנים לה' יתברך, ואנו שואלים ממנו את בקשותינו והוא הנותן. ויש כאן גם סגולה להיפקד בפרי בטן בורע של קיימא.

גאולה פרטית

כשאומר: "אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים" אם יאמין באמונה שלימה במוצא שפתיו - "יוכל לצאת מכל מיצריו ולהיגאל גאולת עולם, גאולת הנפש וגאולת הגוף, לפי שזמן זה מיוחד ומיועד לגאולה". (אוהב ישראל)

מעשה שהיה

באחד הכפרים בהם התגוררו מעט יהודים, היה יהודי יקר תלמיד חכם ומכנים אורחים בשם רבי רפאל. הפונדק שלו היה ידוע בכל הסביבה, כולם העריצוהו והעריכוהו בגלל יושרו. גם על הכפרים ואיכרי הסביבה היה רבי רפאל נערץ ביותר, כאשר ידעו אל נכון כי בפונדק שלו לא ירמו אותם. וכאשר לא הייתה הפרוטה מצויה בכיסו של אחד מהם, לא היה מסרב רבי רפאל ונותן לו בהקפה עד אשר יפרע את חובו. מוכן מאליו, כי רבי רפאל – הוא ואישתו – חיו חיים מאושרים. אלא שהיה דבר אחד שהעיב על שמחתם: לא זכו להיפקד בפרי בטן. ימים רבים ולילות רבים היה רבי רפאל שופך דמעות כמים, מתפלל אל ה' כי יזכנו להביא ילדים לעולם, ולגדלם כרצון הבורא... אלא ששערי שמים היו נעולים בפני תפילתו זו, ואף על פי שכל בקשותיו האחרות נתמלאו, למילוי בקשה זו לא זכה עדיין. אך רבי רפאל חזק היה באמונתו ולא זו כמלא הנימה מדרכו הברורה.

יום אחד הגיע לכפר כומר אחד שהיה שונא ישראל גדול. כומר זה לא יכול היה להשלים עם העובדה שרבי רפאל יהיה חשוב כל כך בעיני האיכרים, והחל להסית את התושבים נגדו. אלא שהסתתרו נחלה כישלון חרוץ, רק איכרים מעטים מאוד אכן החלו להדיר רגליהם מפונדקו של רבי רפאל. הכומר המשיך להסית בידעו היטב כי האיכרים הנבערים מדעת אינם אוהבי ישראל ובסופו של דבר יעלה בידיו לשכנעם להתייצב לימינו.

בהתקרב חג הפסח עלה רעיון אכזר במוחו של הכומר הרשע, הוא ידע כי היהודים נוהגים למכור את החמץ שלהם לגוי לפני הפסח, ורק הודות לכך הם פטורים מהחובה להשליך את כל החמץ שלהם לפני בוא החג. הוא היה בטוח שגם רבי רפאל מוכר את החמץ שלו למישהו מהכפר.

הלך הכומר ובירר אצל מי נוהג היהודי למכור את החמץ. לאחר שנודע לו מיהו, הלך אצלו והחל לשכנעו שלא יקנה השנה את החמץ מהיהודי. בתחילה לא אבה הגוי לשמוע... אולם הכומר הבטיח לו "מחילת כל עונתי" וכן "עולם הבא" אם ישמע בקולו, והרבה עליו דברים עד שנאות אותו ערל והבטיח שלא ילך השנה אל היהודי לקנות ממנו את החמץ. כאשר הצליח בזאת, אסף הכומר את כל תושבי הכפר והשביע אותם שלא יקנו מרבי רפאל את החמץ שלו. הוא הבטיח להם תמורת זה "עולם הבא", וגם הסביר להם: היות ורבי רפאל אינו יכול להישאר עם החמץ שלו בפסח, מוכרח להיות שהוא יפקיר אותו, ואז – כל מי שירצה יבוא וייקח כאוות נפשו באין תשלום.

ביום י"ד בניסן הגיע זמן המכירה, והגוי המופיע כל שנה – לא בא... רץ רבי רפאל לחפשו, אולם לא מצאו. ניסה את מזלו אצל ערל אחר, אולם הוא השתמט ממנו. שעון החול הולך ואווזל ורבי רפאל עדיין לא מצא גוי שיסכים לקנות את חמצו...

רבי רפאל ידע כי קעת הזדמנות לו נסיון, האם ישאיר חמץ בפסח או לא. ולכן הוא התאזר בעוז, ולמרות שידע כי כל ביתו מלא בחמץ, שהרי הפונדק שלו מלא יין-שרף, פתח את דלתו ביתו ושאג בקול בשפה הפולנית: "ליהוי ידוע: כל החמץ שלי הינו הפקר! כל אחד יכול לבוא ולקחת בחינם כמה שהוא רוצה!" לאחר מכן עלה על המרכבה עם אישתו, האיץ בסוסו ונסע העירה לחוג אצל משפחתו. את דלתי הפונדק השאיר פתוחות לרווחה, שהרי כל יינו הפקר הוא... כשחזר קידמוהו שכניו הגויים ונשקו את כפות רגליו. "מיד אחרי שהלכת", סיפרו לו, "באו שני כלבים גדולים ושמרו על הבית. איש לא נכנס. רק עתה הם הלכו..." רבי רפאל הודה לה' ולשנה הבאה – זכה לכן. אכן, מקיום מצוות לא מפסידים!

לרפואת
 מטרה בן פרים הי"ו
 חיים בן רובינה הי"ו
 נועה טפחה בת דניאלה דינה תח"י
 שפרה בת רבקה תח"י

להצלחת
 חיים דוד בן סעדה הי"ו
 יצחק בן טינה הי"ו
 אורית בת חנה תח"י

הגליון יו"ל ע"י
 כולל "פלא יועץ"
 ע"ש רבנו אליעזר פאפו זיע"א
 לשותפות בתורה: 058-445-6041
 להזמנת מודט דרב לשיעורים: 058-764-7844
 לשאלות ובכל עניני הגליון:
 r7647844@gmail.com

השנה מתכוננים לפסח עם הספר

שולחן זהב

הנהגת ימי הפסח בשרשיה ובטעמיה
 מאת הגאון דרב משה יוחאי רז שליט"א
 רב ק"ק תפילה למשה

הליכות
 הנהגות
 סגולות
 תפילות

הפצה ראשית: 052-764-7844 | 058-764-7844

אל אחי ורעי הזקרים!
חג פסח כשר ושמח

מי שעשה נסים לאבותינו וממזרים גאלם,
 הוא יגאל אותנו וישיב בנים לגבולם.
 את חג המצות, תחוגו בשמחה ובדיצות!

מאחל מקרב לב, הרב משה יוחאי רז

הוצאה לאור והפקה:

עמוד מספרי • תפוחי לט"ו
 058-7647844